

מאנועמי

עלון גרוד 634
מלחמת יום הכפורים

ת מ ס ח נ י ק !

דבר ידוע הוא שכשהתוחחים רועמים המוזות שותקות. יצאנו
ממקום הצליחה והתוחחים שותקים (נקוה לתמיד). אזי החלטנו
לדבר בשם המוזות ולהפעילן.

בשעה טובה ומוצלחת אנו מגישים לאנשי גדודנו קובץ חוויות
שהתגבש מבטרם קרב - הקרב - והרגיעה שאחריו.

ברור שהיריעה קצרה מלפרט את כל החוויות שעברנו ולפיכך
ימצאו רבים מאתנו "חורים" במסכת המלחמה שעברה עלינו.

תודה לכל אלה שהשתתפו בכתיבתו ובעריכתו של העלון

ובינתיים קריאה מהנה.

צוות העורכים.

מבט לאחור - יעדים לעתיד

דבר המפקד

עלון זה בא אמנם לסקור ולהזכיר לנו את חלקנו במלחמה, אך איני יכול שלא לראות זאת כרצף וכתוצאה מתקופת ההקמה של הגדוד, תקופה קצרה, אך רבת ארועים, עליות וירידות, הצלחות ואכזבות. דוקא חודשים אחדים לפני המלחמה, כאשר הגדוד היה נתון באימונים מפרכים, בשלבים החשובים של קליטת צוותים, ירדה קרנו ונדחק לקרן זוית. התפתחותו שהיתה עד אז רבת יסורים מחד אך רבת ייחוד ותקווה מאידך נבלמה, וכל עתידו הוטל בספק. מצב זה נמשך ממש עד ההגעה לקו האש אשר היתה בקשיים וספקות כה רבים, עד כי פיקוד הגדוד חשש כי כל עמלו עד כאן לא ישא פרי ולא יוחן לו לקחת חלק בצליחה.

והנה, בנסיבות מתאימות לאופי הגדוד, לקחנו חלק כה נכבד במלחמה, ותוך דבקות, הקרבה ובעיקר ראיית חשיבות המטרה, הגענו וביצענו חלק זה בהצלחה כה רבה.

פעלנו במלחמה לא זכה לפרסום רב, אך אנו שרויים כולנו בהרגשה הפנימית ובידיעה כי תרמנו למאמץ הכללי ככל שנדרש מאתנו ואף מעבר לזה. כימים אלה, בהם מקדיש כל אדם בישראל מחשבה רבה לעתיד לעתיד, ותוך נסיון להפיק לקחים מן העבר הקרוב, עלינו לברר

מהו האופן בו ניתן לנו כיחידה להשפיע על עתיד זה. מהי התרומה הבאה שעשויה להידרש מאתנו?

תחומי פעולתנו, המוגדרים היטב, מכתובים לנו יעדים ברורים לעתיד - עלינו להתגבש ולהשתכלל כיחידה, עלינו לעמוד נכונים לתזור על פעולתנו במערכה האחרונה באותה מידה של הקרבה, מיומנות ובטיחות ואף למעלה מזה, עלינו להתחלק במאמץ הכללי של עמידה איתנה ברוח ובחומר. אם גם נמוגו מוסכמות רבות לאחר ארועי שנה זו, עדיין ~~מבט~~ ^{לכיוון} וקיימת לגבי כל יחידה צבאית. ולגבי כל חיל כפרט הסיסמא:

"הרוצה בשלום יכון למלחמה"

את שאיפתנו לרגיעה ולשלום נבטא איפה בדרך זו.

ארנון - מג"ד.

לגדוד הוצבתי באפריל 1973. ירדתי לרואיפה ב-2 אפריל (איזו צורה למג"ד שהיה בא ב-1 באפריל...).

ממני נחסכו חבלי ה"ינקות" וקליטת הכלים. אני הגעתי לתקופת אימונים נמרצת לקראת הצגת מבחן לגדוד ולקראת אימוני הקמת פלוגות מילואים, לאיוש כל "תמסחי" הגדוד. אני זוכר כיצד נימת דברי "אנחנו צריכים להתכונן למלחמה" צרמה את אזני המילואימניקים. אולם אנחנו בגדוד, מפקדת הגדוד, התייחסנו ברצינות להכשרת הצוותים, לשיקום הכלים ולאימונים השוטפים. ביחוד לאימוני הפלוגה הסדירה, זו שנחנה לנו אמות מידה נכונות של ביצוע מעולה.

לאחר האימונים ברוציפה התארגנו בכנרת להמשך אימונים שוטפים ולקראת אימוני רענון והשלמה לפלוגות המילואים. ובאותה התקופה במקום לאימון רענון, גייסנו פתע את כל מילואי הגדוד - המלחמה פרצה. הגדוד הסדיר עבר מקיצוניות של נופש בעכו להכנות וכוננות למלחמה באופן חד וחלק.

ימי המלחמה הראשונים נוצלו בגדוד להתארגנות, חלוקת צוותים ופלוגות, והכנות אחרונות של הכלים לקראת הצליחה. כמו כן חוגברנו בהרבה אנשי "מפתח" שחסרו לגדוד ואשר השתלבו בצורה מפליאה. מהרופא הגדוד ועד למכונאים "ממרכבים" וקציני הקשר

ועוד ועוד... האוירה בימים הראשונים הייתה שזנחו אותנו והמלחמה תחלוף בטרם נספיק לקחת בה חלק. אולם אט אט הורדנו לסיני, קודמנו לעבר התעלה. המורל עלה וראינו בפועל כי לא תהיה צליחה בלעדינו.

ליל הצליחה היה לילנו הגדול. הגדוד נערך לתנועה, ותחת הפגזות ואש התקדמנו לעבר התעלה, בחנועה מתמדת. מכל גדודי הצליחה - אנחנו הגענו הראשונים - אנחנו עשינו היסטוריה (מלבד גד' 630 שהעבירו בסירות גומי צנחנים).

פריצת הסוללה על ידי שרקשור בודד, עריכת הכלים והעברת ראשוני הסנקים. גדוד 634 הוא שייצר את ראש הגשר.

למרות ההפגזות והנפגעים עבדו האנשים ללא חת ובדביקות למשימה - ועל זאת כל הכבוד.

אני גאה על שזכיתי לפקד על גדוד כזה, בתקופה כזו והעיקר בכיצוע שכזה.

לי אישיה קל מאוד לראות ראייה כוללת את מצב הגדוד היום, לעומת מצבנו בשעת המערכה עצמה, היות וצעדתי עם הגדוד מיום הקמתו ועד עתה. הייתי מחלק את נושאי ההתרשמות מן הגדוד לשני החומים עיקריים:

א. התחום האנושי. ב. תחום אמינות הכלים.

אתחיל בתחום אמינות הכלים, לא מכיוון שאמינות הכלים חשובה יותר אלא מכיוון שדוקא בנושא אמינות הכלים חל מפנה חריף ומשמעותי במלחמה זו. כפי שידוע לא התיחסו לציודנו ברצינות עקב אי אמינות ואי ראייה נכונה של השתלבות סוג כזה של ציוד צליחה באקט הצליחה של צה"ל. מלחמה זו והתפתחויות שנבעו עקב אי הצלחת יתר אמצעי הצליחה להגיע במועד לקו המים נתנה דחיפה עצומה לאמינות הכלים. עובדה היא שכבר היום קיימת התייחסות מעמיקה ורצינית הרבה יותר בנושא.

בתחום האנושי: שבו האמנתי (ועדיין אני מאמין) עקב הכרה ומגע הדוק עם חיילי הגדוד בעיקר הסדירים, הופתעתי לטובה מחיילי הגדוד הסדירים והמילואים כאחד שעסקו ללא לאות בתחום שיועד לנו, וכן הגדילו לעשות בתחום פינוי הפצועים שנפל עלינו מכורה הנסיבות.

לסיכום: לי היו שני רגעי התרוממות רוח. האחד בראותי כלי ראשון נכנס למי התעלה, והשני בראותי סנק ראשון נוחת על הגדה המערבית. בעצם שני אקטים אלה מסכמים את כל האימון והעבודה אותם השקענו עד היום.

עמיקס - סמג"ד.

07.00 - סיום הנופש בעכו. החבר'ה מתכוננים לצאה לחופשה
"שישי-שבת".

07.30 - הודעה ברמקול מעל לביתני מחנה הנופש על ביטול
היציאה.

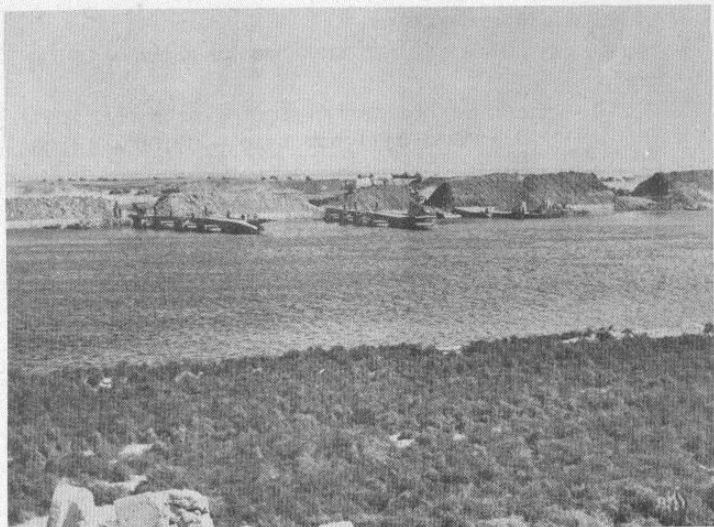
08.00 - 14.00 - החבר'ה מגיעים לבסיס מי ברכב שנועד לאספם
מהנופש והן בכוחות עצמם.

14.00 - 16.00 - הכנות בפלוגות - כוננות רגילה !?

16.00 - החברה מתכנסים לחדר האוכל לסעודה מפסקת.

..... - 16.00 - תפילה יום כיפור בביה"כ, עסוקים פרטיים
ושנה.

איש לא חושב בכוון של מלחמה.

אנו יורדים אל המים

07.00 - המחפלים מתכנסים באוהל ביה"כנ להמשך תפילות יום
הכיפורים.

09.00 - השכמה כל שאר החבר'ה.

14.00 - 09.00 - שגרה שבת (יום כיפור) רגילה.

14.00 - הדי יריות וקולות נפץ ארטילריים נשמעים מן הרמה.
החבר'ה מאזינים בקשר למתרחש בקרבות השריון בגולן.
מססי פנטומים וסקייהוקים מתחילים לעבור מעל הבסיס
בדרכם לתקיפת מטרות בגולן.

..... - 14.00 - החבר'ה בפלוגות בודקים את הכלים וציוודם -
איש לא מאמין שלגדודנו יש מקום במלחמה.
שמועה מתפשטת בבסיס כי מובילים בדרך אלינו להורידנו
לסיני.

05.30 - השכמה.

07.00 - 05.30 - סידורים רגילים.

16.00 - 07.00 - החברה מפלוגת הסירות עוברים לת"פ גדוד אחר.
הם עושים הכנות אחרונות לקראת הירידה לסיני.
המילואים מגיעים ויחד עם הסרירים הם מכינים את
הכלים.
המורל ירוד - "גדוד של הצגות ותימונים" נפספס
את המלחמה.

22.00 - 16.00 - יוצאים עם הכלים לכביש להעמיסם על מובילים
שהגיעו, אך מתברר כי המובילים מיועדים להובלה שנקים
ולא לכלים. עושים "צהורה פנה" והוזרים לבסיס.

..... - 22.00 - כיבוי אורוה.

כאשר התגייסנו, הדוקטור, חובש נוסף ואני עבדכם הנאמן,
לא ידענו לקראת מה אנו הולכים.

זרקו לנו את ה"שש שלוש ארבע" ועוד רמז - וסעו לשלום.
- לאן? - לטבריה. האמנם? כבר מזמן לא עסקתי בסקי מים.
הגדוד שישב שם קרן מסביבו שאננות ובטחון. לרגע נדמה היה
שאיך בגיוסנו מאומה מן המלחמה, אלא שהכל נמשך לזמן קצר מאוד.

תוך ימים ספורים הינו כבר בדרכנו דרומה והשאלה הנוקבת -
האמנם נפעל?? וכבר היו המפקדים והחיילים מנחשים פה ושם -
הנצלח או לא !!! ההגדרה "צליחה" - תרתי משמע לעבור את
מכשול המים ואם נוכל לו, ואח ההמתנה. הישבן משתטה - ומחרב, ו
ובכך אין פלא שהרי הינו ישובים עליו מספר ימים בחוסר מעש
ומעט הכנות.

ההמתנה גרמה לאנשים לרסון ולבוא בטענות. צמאי פעולה,
הסחובבנו חיילים ומפקדים, מחפשים אחר העסוקה להעביר את
הזמן.

שלב זה לא נמשך זמן רב, כאן חל המפנה ושלב מכריע של
שהותינו בקו. כליל יום שני הגיעה הפקודה "נוע נוע" והגדוד,
תוך שניות כבר היה בתנועה לכוון המוצב בגזרה המרכזית בחעלה -

. . . והמלחמה הייתה קשה, עבדנו כמסורפים ו . . . כמה דם!!!
וארטילריה. אך איזה ברד תופת של ברזל לוהט ורצחני - ואתה
נשאר שם תקוע, מטפל בפצועים, ומפנה ועוזר כי אחרת אינך שווה
כלום - "וסתם אחד שמפריע" שלא רצוי באזור.

היי-למען השם, סיים את מה שיש לך לומר.

שוב אז סיימנו וגם גמרנו אתם, השקט חזר ולמרות שהסוף עדיין
לא קיבל את ה"פ" הסופי שלו, נקוה שבקרוב נוכל לסלסלו במקומו
וכשהסוף טוב, הכל טוב.

דוד סקונס - מילואים, פקולטה לרפואה.

05.30 - השכמה.

17.00 - 05.30 - מובילים המיועדים סוף סוף לנו מגיעים.

החברה מעמיסים את הכלים על המובילים ומתארגנים
סופית לתזוזה דרומה.

בבסיס משאירים כוח קטן לאחזקה ולשמירה.

..... - 17.00 - מתחילים בנסיעה ארוכה ואיטית אל תוך הלילה.

לאורך כל הדרך מציפים האזרחים את החברה בממתקים
וסיגריות.

לקראת בוקר מגיעים לבסיס במרכז סיני (רק שיירת

המפקדה - שיירת הכלים "נאבדה" בדרך והגיעה למקום
אחר).

אנחנו כאן, כולנו, עם שוך הקרבות

אנחנו כאן גרים כעת בתוך שוחות

כעת הזמן להרהורים, למחשבות

כעת הזמן, זכרונות העלות.

הכל התחיל לפני כשנתיים ימים

עם שלושה או תריסר חיילים או קצינים,

שהתנדבו את "תמסח" היחידה להקים

ועל זה הם עבדו, לילות כימים.

ההתחלה היתה נעימה אין ספק

וכמוה בהחלט, היה גם ההמשך.

סיבובים בין בית-ליד לבין תל-אביב

לימודים של אנגלית ותאוריה מקצועית.

מאז לא זמן רב עבר

והכלים החלו להגיע במצעד, מאוד לא מפואר

גרוטאות של מתכת, חסרות כל צורה

ששמן מלוכלך, ובלוטים, משמשים להם כתפאורה.

05.30 - לאחר לילה של נסיעה רצופה מגיעים המובילים לאל-עריש.
שיירת המפקדה הגיעה לבסיס מרכזי בסיני.

09.00 - 05.30 - הכלים ממשיכים לנחל ים. (אחד הכלים
"מתחלק" מהמוביל ונשאר תקוע על הדרך.

14.00 - 09.00 - הכלים בנחל ים ממתנים.

החברה מהמפקדה בבסיס במרכז סיני מתארגנים להמתנה.

..... - 14.00 - הכלים מגיעים על המובילים ומתאחדים עם
החברה בבסיס במרכז סיני.

במפעל עצום של אנשי חימוש ו"מרכבים"
הכלים עצמאים החלו נעים
קליטה קצרה, ואימונים מרובים,
את היחידה הכינו למבצעים.

כאן החלה תקופה של שגרה
תקופה של אימונים חוזרים על עצמם
תקופה משעממת אך רבת השקעות
שהוכיחה את עצמה והביאה תוצאות.

המלחמה אותנו בסוף אימון השיגה
והמשימה שהוטלה לנו בהחלט התאימה
את התעלה, אמרו, הלילה תצלחו
עם בוקר, במים, שיריון תעבירו.

המשימה בוצעה תחת תופת של אש
הסנקים צלחו ואחריהם החרמ"ש
צה"ל את חלום הצליחה הגשים
אך אנחנו בצענו זאה, אנחנו האנשים.

יום רביעי 10.10.1973 - יום שישי 12.10.1973

לאחר שהכלים הגיעו ביום רביעי בבוקר, פורקו מהמובילים
ומוקמו בשטח בפריסה נגד התקפת מטוסים, הלכו החברה שלא
ישנו כל הלילה לישון.

יום רביעי, חמישי ושישי עוברים בהמתנה מודעת עצבים
ומשעממת. הזמן מנוצל לבדיקת הכלים ולמטווח לבדיקת
כלי הנשק.

("שנוכל להגיד שירינו במלחמה")

רוב היום מנוצל לשינה לאחר שמירות לילה קפדניות.

והיום כשנזכרים בשנתיים שעברו ...
היו תקופות, יפוח וקשות, מענינות ומשעממות
אך ברור שההשקעה הייתה טובה
והמלחמה הוכיחה, קבל עם ועדה.

הגענו לכאן, ודבר אחד, עוד אוסיף
נוכל לבצע מחר כל משימה
אך אני מקווה שזו רק לא תהיה,
מ ל ח מ ה !

קולטון חיים.

יום ב' - היום נסעתי שוב לחיפה על מנת לתקן תקרים בגלגלים ולהביא גלגלים לכלים. כשחזרתי לבסיס הורו לי להכין את הרכב לנסיעה לסיני.

יום ג' - בהגיעי לצפון סיני לקחו אותי לשמור על אחד הכלים שהתהפך מן המוביל בדרך, ונאמר לי שתוך "רבע שעה" יבואו לקחת אותי. רבע שעה זאת נמשכה ששה ימים. מזון ועזרה קיבלתי מן הנפ"ק הסמוך והיחס מצידם היה מצויין.

יום ד' - סוף סוף הגיעה הישועה. מכונאים באו לתקן את הכלי שהתהפך. ואולם הם לא הצליחו להביאו למצב שמיש.

יום ו' - בשעה 17.00 ערכנו קבלת שבת והתפללנו לשלום.

יום א' - היום נסתיימה השמירה של "רבע שעה" על הכלי. הגיעה מפעיל ומוביל, עליו העמסנו את הכלי ופינינו אותו אל שאר החבר"ה.

בנצי מח' רכב.

06.00 - השכמה.

..... - 06.00 - שגרת המחנה רגילה.

..... - פקודת תזווה!

יוצאים ונוסעים על הכביש עם הכלים מרחק של כ-100 מטר.

נעזרים ונערכים להגנה היקפית.

..... - 18.00 - לילה קר רטוב וארוך של שמירה הקפית.

השמירה נעשית "חצי/חצי" - כוננות נגד תקיפת הכלים על-ידי הליקופטרים הנושאים חיילי קומנדו מצריים.

קובץ אפיזודות שלוקט פה ושם!

- המג"ד בקשר למצב הכלים: "תפשו אותנו עם התחמונים למטה.
- תגובת הכלים להצהרה: - כלי שזעם בשעת העלתו לגורר בסיני התדרדר לאחור, מעך אפו של סמיטריילר ואת אחוריו של הנ"נ של נתי.
- איזמן וישראל מצאו פתרון מקורי לנשיאת ערכות האב"כ - הם הלכו לאכול כשהמסכות חבושות עליהם.
- ניסימוב החליט שאחרי המלחמה נפתח חברה לעבודות עפר.
- בדרכנו לתעלה נתקלנו באלפי זוגות עיניים ותנועות ידיים השואלות מה זה? שאלות כמו: "איך אוכלים את זה?" "איפה החבאתם את זה עד עכשיו?" בכל קבוצת אנשים היה ידען שהסביר לשאר איך אוכלים את זה ואלפי אגודלים הורמו למעננו. ובכל ההמולה הזאת החבר'ה ממלאים פיהם מים כמו אומרים - לא לפרסום.

לוקט על-ידי

יגאל גמליאל

04.00 - השכמה. קמים פורשים את הכלים להגנה נגד החקפה מסוסים, והולכים להשלים את שעות השינה שנגזלו על-ידי השמירה.

..... - פקודת תזונה!

נעים כ-20 ק"מ לכוון התעלה.

..... - נערכים לחניית לילה. חופרים שוחות אישיות.

כוננוח נ"מ.

04.00 - השכמה. פרישת הכלים להגנה מחקיפת מטוסים. המשך שינה.

..... - החברה מתעוררים ומתעסקים בעניינים שבשגרה.

12.00 - "תופסים" את "שלישיית שבר ענן" על הכביש ומכריחים אותם להופיע בפנינו בחוכנית קצרצרה.

..... - מתקפלים ונוסעים לכוון התעלה.

לאורך כל הדרך העמוסה בעשרות רבות של כלי רכב כבדים מחליפים סימני "וי" עם נהגי הרכב החונה.

התנועה איטית מאוד. מגיעים לנקודה מסוימת, נעצרים וממתנינים.

22.00 - התחלת התנועה לעבר מקום הצליחה.

המשך התנועה כל הלילה. לקראת ההגעה למקום הצליחה, מתחילה לרדת עלינו אש ארטילריה. בצומת האחרון לפני הצליחה מצליחים המצרים לפגוע בסוף השיירה. מכוננית התאג"ד נפגעת ישירות ועולה באש. (הצוות הרפואי ניצל בנס) שאר אנשי "קצה השיירה" שנלכדו ללא רכב מתפזרים עד אשר מפונים.

היה זה באחד מערבי היום. קבלנו הוראה ממפקד הגדוד להתקדם עם הכלים ושאר כלי הרכב עד למקום הצליחה בתעלה. כ-10 ק"מ לפני התעלה קבלתי הוראה ממפקדי להשאר עם הרכב - נ"נ - בסובה שבצדי הדרך. שאר החבר'ה התקדמו עד לתעלה. בבוא התשכה עמדנו כל החבר'ה ליד כלי הרכב והעברנו את הזמן בסיפורים ובדיחות. כעבור כשעה שמענו שריקות חדות ונצנוצי אור הבהיקו במרחק. צעקתי לכל החבר'ה: "הזהרו, קטיושות!". חברי ואני זרקנו עצמנו במהירות על החול וממקום זה לא קמנו עד הבוקר. מאחר ולא יכולנו להחליף את מקומנו גם בהמשך לא נותר לנו אלא להתארגן במקום ולחפור שוחות אישיות תוך עזרה זה לזה.

סיפור ההפגזות חזר על עצמו מידי לילה ברציפות עד עוזבנו את המקום.

כמובן שעזבנו את המקום בשמחה כשאה לבנו ממלא הרצון לגמור עם אויבנו אחת ולתמיד.

טובי מלאך

מח' רכב - מילואים.

יום שלישי - 10.1973. 16

07.00 - הגענו למקום הצליחה. הכל מסביב שקט.

..... - החברה מתארגנים ומעבירים את הכלים למצב צליחה.

החברה מעבירים על הדוברות כ-25 סנקים.

..... - שעות הצהריים - מופיעים מספר מיגים שגחים עלינו מספר

פעמים. החברה כולם יורים בכל הכלים (גם בעוזים)

בגיחה השניה מופלים באש מן הקרקע שני מיגים והשאר

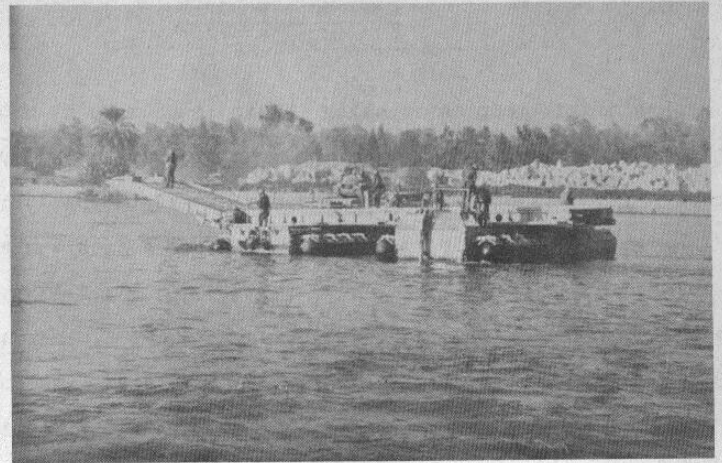
נסים.

תעסוקה שניה נוספת של החברה - ריכוז שבויים מצריים

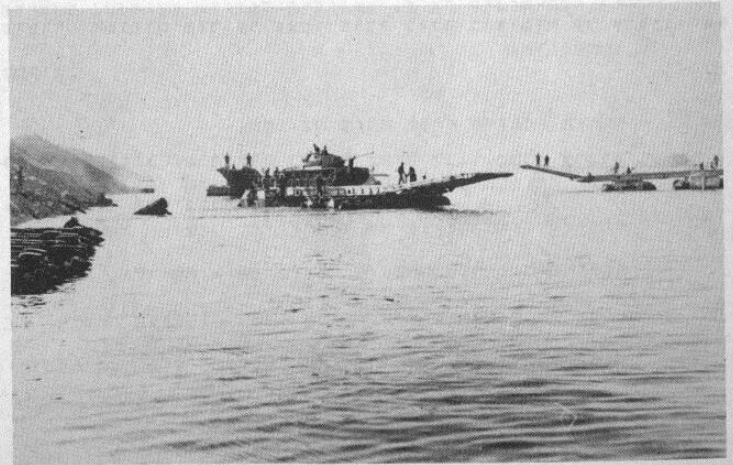
המועברים מן הצד השני של התעלה.

..... - מגיע הלילה - כוננות נגד מטוסים, טופלובים, קומנדו,

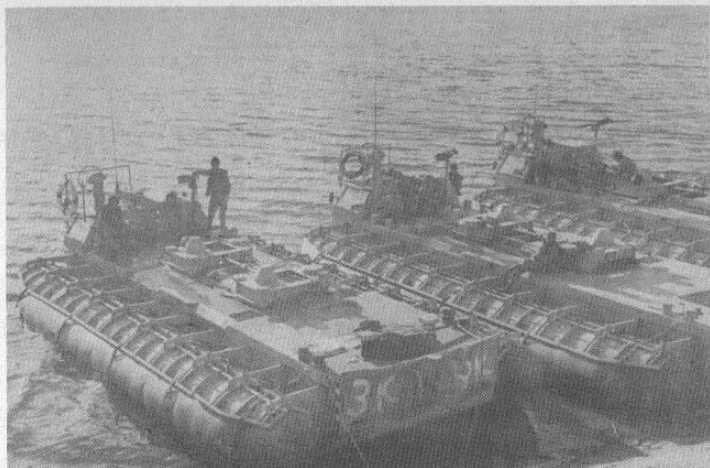
חי"ר, שיריון ... ומה לא?

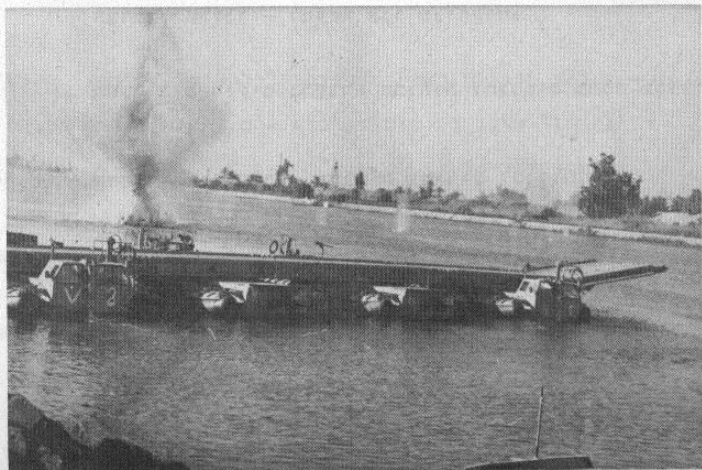
דוברת על מים רגועים

הצלחנו ...

נראים כמו עכברונים - אבל מה - נמרים!

- זה לא ל"ג בעומר -

אלו הם פגזים הנופלים אל המים

התאג"ד במלחמה

למחרת פרוץ הקרבות ירדתי להביא ציוד מחיפה ולמחרת כבר ירדנו למרכז סיני. כעבור מספר ימי המתנה שנוצלו לתרגולת וחזרות בנושאים רפואיים קבלנו פקודה ונענו יחד עם הכלים אל מקום הצליחה.

בדרך בהפגזה הראשונה נלכדנו בסוף השיירה ובצומת האחרונה לפני מקום הצליחה שטוחה מראש על-ידי המצרים, נפגעה מכונית התאג"ד מפגיעה ישירה של פגז מרגמה ועלתה באש. בנס לא נפגע איש מצוות התאג"ד והצלחנו לחלץ חלק מועט מן הציוד שהיה במכונית, דבר שהציל את חייהם של הפצועים הראשונים. ביומיים הראשונים היינו התאג"ד היחידי בשטח, אך ברשותנו היה ציוד בכמות מוגבלת וטיפלנו בעשרות רבות של פצועים מכל היחידות שנלחמו באזור. לאחר שדרשנו תאג"ד נוסף הצליח להגיע אלינו צוות חדש אך הוא קיבל פגיעה ישירה בכניסה וגם הוא נשאר כמעט ללא ציוד. כעבור יומיים פרצו כוחותינו את הציר שנחסם והגיעו תאג"דים נוספים. במשך חמישה ימי הפגזות צפופות וכבדות עבדנו כשבעה אנשים וטיפלנו בלמעלה מכ-200 פצועים.

שלמה ססל - אחראי מרפאה.

יום רביעי - 17.10.1973

06.00 - קולות נפץ התפוצצות פגזי המרגמות שמונחתים עלינו

מעירים את החברה משנתם בחפירות המאולתרות.

החברה עובדים על הדוברות במלא הקצב.

07.30 - הדוברת של פריד נפגעת ושוקעת. פריד נפגע ביד באופן

קל, הוא מפונה לעורף.

מתחילות להגיע הדוברות העתידות להקים את הגשר הסטטי

הראשון על תעלת סואץ.

המצרים מורידים אש תופח על המוצב וכן על הכביש

המוביל אלינו - למעשה אנו מנותקים.

החבר'ה מפסיקים בהעברת הכוחות וחופטים מחסה בסוללה.

08.30 - ההפגזות נמשכות - החבר'ה צמודים לסוללה.

09.00 - נעשה קצה שקט. הגשר הסטטי מתקדם (בקושי)

09.30 - שוב נוחתים עלינו פגזים.

החבר'ה מפנים פצועים; - "פטנט השופל" נכנס לשימוש

מבצעי.

09.50 - כמה דקות של שקט בהן מחליפות חוליות המרגמה המצריות

כנראה את מקומן ו... שוב שורקים ומתנפצים בשטח

הפגזים.

13.00 - ממשיכים בהעברת כוחות על הדוברות.

המצרים מטווחים את הגשר - מחטיאים.

הגשר עדיין לא מוכן.

14.15 - כוח נוסף של שנקים מועבר על הדוברות.

15.00 - הגשר מוכן. בינתיים אין שנקים להעביר. מעבירים

זלדות ופג"שים ונגמ"שים.

משה דיין ואריק שרון מבקרים את החברה על הדוברות.

16.30 - מטוסי מיג ומיראז' מצריים "יורדים" עלינו. מטוסי

מיראז' שלנו נכנסים לקרבות אתם. קשה לזהות המטוסים -

השמש בעינינו.

17.15 - מגיעים שבויים מהצד השני. מתארגנים לשינה בשוחות.

21.00 - שוב נוחתים עלינו פגזי מרגמות. הפגזה דלילה -

סורדנית.

22.30 - מעירים את החבר'ה - כוננות מקסימאלית - כוח מצרי

זוהה בתנועה לעבר הגשרים.

א ת ה כ ל י ם כ ו כ ר ח י ם ל ת ק ן .

דווחו לנו על תקלה באחד הכלים. הלכתי לבדוק את הכלי וראיתי שהדינמו לא תקין. עמיקם הודיע לי שאחקן את זה כשלא יעבירו סנקים למשך זמן מה.

כשהתחלתי לעבוד הודיעו לנו על כוננות נ"מ - עזבתי את הכלי ונגשתי לבונקר האו"ם. בתום הכוננות החלה הפגזה. לא היה ברירה והיינו מוכרחים לגמור את העבודה לכן חזרתי לכלי עם דוד. למרות שנחתו כל הזמן סביבנו הצלחנו לגמור את העבודה שכרגיל לוקחת ארבע שעות במשך שעה ומחצה.

כשהגיעו הסנקים המיועדים להעברה לא נותרה לי אלא עבודה של דקות ספורות שבסיומה הכלי היה תקין. בסיום חשתי סיפוק רב שחרף ההפגזות הרבות תוך כדי עבודה הצלחתי להחזיר את הכלי לשימוש ולאפשר מעבר סנקים נוספים עליו.

מחי סלס פל' חימוש.

יחיאל, חובש מילואים שעבר את מלחמת ההתשה באותו מקום עשה עבודה נפלאה ועודד את כולנו עד לרגע שנכנס להלם עקב מטח קטיושות שנפל בקרבה מאימת ביותר אליו. קרן, שבתחילה נכנס להלם, התאושש ופעל כמו שד עד לרגע שנפגע ברגלו ופונה.

ערן חשב בין קפיצה לשוחה לבין טיפול על הדשא הירוק שבביתו על חוף הכנרת.

דוד, עוזר הרופא, העסיק עצמו בשלושת שאיפותיו הגדולות ביותר באותם רגעים: רימון (פרי ולא כלי ממשחית) טוב, סגריות טובות, וכוס בירה קרה וטובה. ואכן בחבילה הראשונה שקיבל היו שלושת הפריטים הללו. שלמה חשב על משפחתו הנמצאת בשלבי גידול מתקדמים.

אולי נראה מאורך הדברים, כי חשבנו הרבה באותם ימים אך לצערנו לא נותר לנו זמן רב לחשוב עקב הטיפול בנפגעים הרבים שהגיעו ואנו רק מקווים שכל אחד מהם קיבל טיפול מהיר ויעיל.

יורם צוות תאג"ד.

23.00 - שוב הפגזה - בינתיים, כוח שיריון עצום זורם דרך הגשרים.

הציר מאחורינו נפתח. - סוף סוף מגיעה אספקה. מחר שוב יהיו לנו מים ומזון לאחר יומיים "יבשים".

05.30 - השכמה.

נודע שהמג"ד ומ"פ מפקדה נפצעו הלילה ופוננו.

רוב החבר'ה מועברים לבונקר של האו"ם.

09.15 - ממשיכים להעביר כוחות אספקה ונשק הן על הגשר והן על הדוברות.

09.45 - שוב הפגזה. קלה יחסית.

13.20 - אריק שרוץ ומשה דייך מסתובבים בשטח, והדבר מעלה לחברה שכבר עייפים פיזית ונפשית, את המורל.

הפסקנו להעביר כוחות - אין.

22.00 - דוברה נוספת טבעה עם שני סנקים שהיו עליה.

נשארה בידינו דוברה דו-כוונית אחת בלבד.

לא אשכח איך הד"ר ביצע ניתוח טרכיאוטומיה תחת אש. בשתי ידי החזקתי את הערכה לניתוח. הד"ר החל מנתח והפגזים החלו להשתולל סביבנו.

באותו רגע חשתי ברע, חשבתי לעצמי "מה יהיה אם יפול כאן איזה פגז, איך נראה אחר כך, לעזאזל אני עוזב את הערכה ושהד"ר יחפש לו "פרייר" אחר שיעזור לו בניתוח, אני לא מוכן להסתכן. איזה משוגעים, תאג"ד 10 מטר מן המים, תחת אש מרגמות מסווחת היטב ורוצים שנספל בפצועים.

זאת האמת שאותה הרגשתי אותו רגע אבל המציאות החזיקה אותי ולא היתה ברירה מוכרחים היינו להציל את החייל.

נתנאל עמרם - צוות תאג"ד.

..... - החברה כמעט ואינם עוסקים בהעברת כוחות.

רוב הכוחות מועברים על הגשר הסטטי.

החברה מקדישים את מרצם לפינוי פצועים.

לאורך כל היום "מטפסות" עלינו הפגזות

..... - לקראת הערב נחסם שוב הציר לכמה שעות.

מתחילות ל"רדת" עלינו קטיושות!

היינו בחאג"ד מטרים ספורים מקו המים. פחאוס הומטרה עלינו
אש תופת, צעקתי לעבר הצוות הרפואי להתפזר שאם ח"ו יפול פגז
שהצוות הרפואי לא יפגע. איני יודע אם כולם שמו לב לזה,
אני בכל אופן תפסתי נשק וקסדה ורצתי לתפוש מחסה בצל הסוללה.
בעיצומה של ההפגזה שמעתי צעקות: "חובש!", "חובש!", אני
חשבתי לרגע - "מה לרוץ בין הפגזים, אוף, איזה טרוף!" - אין
ברירה, ארוץ בין הפגזים. קמתי במהירות לעבר הפצוע (עיתונאי).
איך שאני מזיע שמתי לב שהפצוע הסיח דעתו לחלוטין מפציעתו.
זה שעמד לידו הוא שראה את פציעתו וקרא לי. הפצוע עצמו חרד
לגורל המצלמה וצעק לחברו: "היכן המצלמה? תראה אם קרה משהו!"

חבשתי אותו וניסיתי לגרום לו להפסיק לדאוג למצלמה, אך או
אובדנה הטריד אותו יותר משטף הדם שהיה לו ביד.

עם כל הרצון הטוב והיחס הטוב אותו הענקתי לפצוע לא יכולתי
להבין את אותו פצוע הדואג לציוד ואינו מתעניין בפציעתו.
אכן היה זה פצוע מוזר.

נתנאל עמרם - צוות חאג"ד.

יום שבת - 10.1973. 20

01.00 - יורדת עלינו הפגזה כבדה של קטיושות ומרגמות.

07.00 - מתחילים לפנות את רוב החברה מאזור הצליחה לנקודה עורפית.

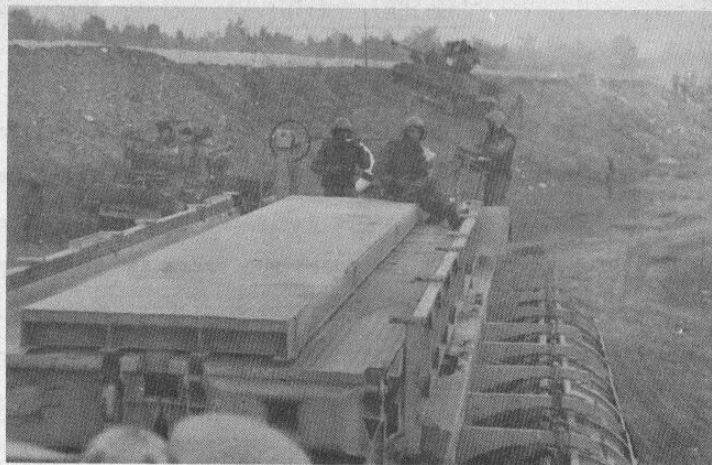
08.00 - רוב החברה על זחל"מים - עוד מעט יצאו.

08.10 - מכל הגדוד נשארים מספר חברי בודדים.

הפגזה דלילה ביותר - טורדנית.

על התעלה מתוחים כבר שלושה גשרים דו סטריים כך שלדוברוח (כלומר לנו) אין מה לעשות פה יותר - למעשה אין גם במה לעשות.

..... - החברה שפנו מתמקמים בנקודה עורפית ומתארגנים למנוחה.

בחצר המוצב

והללו מן המרפאה המה

יום ראשון - 1973. 10. 21

06.00 - החברה שבאזור הצליחה מוציאים את הכלים שבמים החוצה.

הדוברות מפורקות והכלים פותחים בנסיעה לנקודת
מיקום הגדוד.

החברה הוציאו ארבעה כלים, כך שיחד עם שני כלים שבאו
מהצפון ישנם שישה כלים שה"כ.

..... - כל פזורי הגדוד התאחדו!

סוף סוף לילה שלם של שינה ללא קסדות ושחפ"צים.

המשימה היתה להעביר סנקים לגדה המערבית של תעלה סואץ. מאחר
והצוותים לא היו מאורגנים במקום, עלינו שני מפקדי כלים ושני
נווטים והכנו למשימה. לאחר ההעמסה כשהגענו בשיוט לאמצע
התעלה התבלבל אחד הנווטים והדוברת החלה להסחובב, לאחר
שהחלפתי את אותו נווט הגענו לצד השני ופרקנו את הסנק.
חזרנו לגדה המזרחית והחלפנו את הנווט שנתבלבל בהרשקוביץ
שהתנדב למשימה. הרביעי בצוות שלנו (מלבדי פריד והרשקוביץ)
היה הנווט חמדני. לפני המלחמה לא הוכיח חמדני את עצמו אך
בביצועיו תחת אש התעלה על עצמו ועשה עבודה מצוינת. העמסנו
סנק נוסף ופרקנו אותו בגדה השנייה.

בדרך השיוט חזרה פתחו המצרים בהפגזה רצחנית כשהם מנסים
לכוון את מטענם הרצחני אל הכלים שבמים. החלטנו להצמיד את
הדוברת לחוף ולהצמד עצמנו לסוללה "עד יעבור זעם". ובו
ברגע חשפנו פגז במדחף ופגז שני חירר את הכלי מלמטה דבר שגרם
לחדירת מים לכלי. מהפגיעה נפצעו פריד (ביד) והרשקוביץ
(בראש ובגב) ושניהם פונו.

במקביל, חיים יוסף ובני שהגיעו מהדוברת השנייה התגברו על
השרפה בכלי בעזרת מטפי הכיבוי. יתר אנשי הצוות עסקו בפינוי
הציוד החיוני מהדוברת הפגועה שכלל נשק תחמושת וקשר.
כשחזרנו בשיוט על הדוברת השנייה לגדה המזרחית תוך גרירת
הדוברת הפגועה לא החזיקה הדוברת שלנו (הפגועה) מעמד וטבעה
על ציודנו האישי.

ניב צבי - מפקד כלי.

הפצוע והפינוי

מהירות הפינוי היא הקובעת את גורל הפצוע - אם יחיה, אם בעל מום ישאר ליתר ימי חייו, או אם ימות.

ההכרזה על כוננות תקיפת מטוסי אויב עברה כסערה, בין אחד לשני ומאחר והיינו מתורגלים, תפסנו כולנו תוך שניות עמדות ירי מי ליד המקלע ומי בשוחה. מטרת המצרים בתקיפה זאת היתה השמדת אמצעי הצליחה ולמנוע בכך מעבר כוחות נוספים של צה"ל לגדה המערבית ולנתק את הכוח שכבר חדר לשטח האויב.

בגיחה הראשונה שלהם לא הצליחו המיגים המצריים לפגוע בכלים והם הורידו את מטענם על המוצב. לפתע, שמענו זעקת כאב. רצנו נחי ואני ומצאנו את ניסן שלום בשוחה שוחת דם. הפשטתי מעליו את הסרבל והבחנוחי בפציעה רצינית, מסתבר שרסיס גדול קרע בשכפ"צ שלו וחדר עמוק לתוך הריאה. את החבישה הראשונית בצעתי בחחבושת האישיה שלי ובינהיים נחי הביא נ"נ.

במשך כל הביצוע היינו חשופים למטר פגזי המרגמות ולריקוט המטוסים שהגיהו לעברינו שלוש פעמים נוספות. העלנו את הפצוע לנ"נ והסענו אותו לתאג"ד. שם זכה לטיפולו המסור של עוזי וחבר עוזריו החובשים, שכלל "דיקור" (- תהליך הוצאת אויר מחלל הנמצא סביב לריאות), הכנסת אינפוזיה, חבישה מקצועית

של הפצע והרכבת מערכת חמצן להקל על נשימתו שנהייתה קשה יותר ויותר. השלב הסופי היה פינוי לעורף בטנק אמבולנס. מהרגע בו נפצע עד אשר פונה, אציין את התנהגותו המופתית של ניסן ואת עבודתם המסורה שקשה לתארה של הרופאים והחובשים.

תוך שש דקות מרגע הפציעה ותחת הפגזה מתמדת פונה ניסן אחר טיפול מהיר ויעיל תוך שיתוף פעולה בין נחי ואני לבין התאג"ד, וכך ניצל.

בני בלוך - מפקד כלי.

כמה הערות רפואיות

גם אם נאמר לנו טרם ירידתנו לתעלה כי מחכה לנו תפקיד קשה ומסוכן - לא חשבנו להימצא בקלחת אש כל צפופה. היו רגעים קריטיים ועצבניים בין יומיים לשלושה כשמצאנו עצמנו כחאג"ד יחידי מרכזי לטיפול בנפגעים הראשונים שחצו את התעלה. עם התפרצות שחי האוגדות הראשונות התמונה היתה מעורפלה. אמצעי פינוי - כגון סנקי פינוי שהובסחו - לא הגיעו.

הדרך לנקודה הסמוכה היתה חסומה והיתה קשורה לסיכון, כך ששאלתי את עצמי לא אחת האם לא יותר בטוח לפצועים להישאר עמנו בחפירה עד יעבור זעם, או להסתכן בשליחתם. אך מצאנו מתנדבים בין צות המרפאה, הנהגים, וגם אנשי סירת אשר התארגנו "צ"ק - צ"ק" והפינוי יצא לדרך.

לשמחתנו - נודע אחר כך כי הגיעו בשלום לעורף - אך במחיר הלם ושוק של חובשים ונהגים המלווים - מרוב מטר הפגזים שרדף אחריהם.

נקודה שניה מעיקה היתה המספר הגדל והולך של הפצועים שהגיעו עם הפריצה. אם סה"כ עברו דרכנו למעלה מ-150 פצועים הרי ששני שליש מהם עברו ביומיים הראשונים, ונדמה היה כי הקצב גובר והולך ואז שאלנו את עצמנו "עד מתי?".

נקודה שלישית - סוג הפציעות היה ברובו בינוני או קל. בפרט רסיסי פגזים חודרים שיד המקרה כוונה אותם לגפיים ולשאר

אזורי הגוף. אולם, כ-20% היו פצועים רציניים - ראש בטן או חזה - קטיעות ופגיעות בכלי דם רגישים. בנוסף לכוויות של סנקיסטים, ואלו דרשו פינוי מידי - כי מהירות פינויים לחדר ניתוח או לתנאים סטריליים קובעת את גורלם. מעודד היה לשמוע את נפגעי הצנחנים שבקשו כי נספל קודם בחברים - רק אחר כך במ... זכור לנו אותו צנחן חייל מילואים תימני - שישב חבוי בפינה ללא הוצאת הגה וחכה למרות שטף דם עורקי שנזל כברז בגפה עליונה מימין. גם בפינוי איש לא קפץ לפני חברו לפני עריכת סדר עדיפויות ולא ערער עליו גם אם היה עליו לחכות לפינוי הבא.

ואחרון אחרון, תודה לכל צוות המרפאה - החובשים והנספחים - על המהירות והתושיה שגילו בהגשת עזרה רפואית בתנאים קשים (אחרי שנשרף התאג"ד בהפגזה) ותחת אש רצופה. גם במילוח העידוד שעזרו לפצועים להרגע או במתן מימיית המים לכל מי שעבר דרכנו. כעה רשות הדיבור למדינאים שנקווה שידעו להמשיך את הדרך עד לשלום המיוחל.

עוזי ברוק - רופא התאג"ד.

א ת ם

לחברי שנפלו
אין מילים בפי
אין מילים שיביעו.
נזכור אתכם,
לתמיד, לעולם.
אתם שבעצמכם
שלמתם את מחיר הצליחה.
אתם שהמוות
לא הרתיע מלבצע המשימה
אתם שלא זכיתם לקצור
את פירות ההצלחה
היו שלום לוחמים
בצער רב מכם,
אנו נפרדים.

קולטון חיים.

הערב יורד, אט אט מתכסות צמרות העצים אשר בגדה מנגד בעטרת אדומה. מרחוק תמרות עשן מתאבכות מסנק שרוף. הוכרזה כוננות. הפעם זו כוננות נגד תקיפת טופולוב, אך למעשה אין חשיבות איזו כוננות זו - נגד קומנדו מונחת, אנשי צפרדע, מטוסים או כל פגע אחר - העובדה שלישון כבר לא נישן.

ארוחת ערב הוכנה לפי חפריט מוזר ביותר - גולש, קציץ, חמוצים, תירס וכל טוב מחבילות הועד למען החייל. הדילמה היא לישון כאשר לגופך שכפ"צ חגור וקובע פלדה לראשך. בעיה זו נפתרה באופן בלתי צפוי - נשמעת הקריאה - "פצועים!"

רכוס קסדה, ושכפ"צ עליך, רצים לדוברת ומכוונים את סירות הגומי ונוטלים את ה"משא" המונח על האלונקות בזהירות מירבית.

הזלדה קוצרת טוב הצלחה בהוכיחה יכולת ביצוע מהירה. עד כמה שידוע לי עוד לא היתה זלדה שכה רבים רצו אחריה ושכבו עליה.

התוכנית הפעם: מרגמות והותחים, ומטח קטיושות לקינוח.

סדר הופעות האומנים אינו מאורגן אך למרות זאת הקהל מרוחק למקומותיו בשוחות עוד זמן רב לאחר סיום ההופעה.

השריקות הפעם אינן של הקהל אלא של האומנים וכך חולף הלילה.

הפגזה... פינוי פצועים... הפגזה... וחוזר חלילה.

השחר הפציע ואהו יום חדש, יום שאינו מביא ברכה לרבים

אלישע.

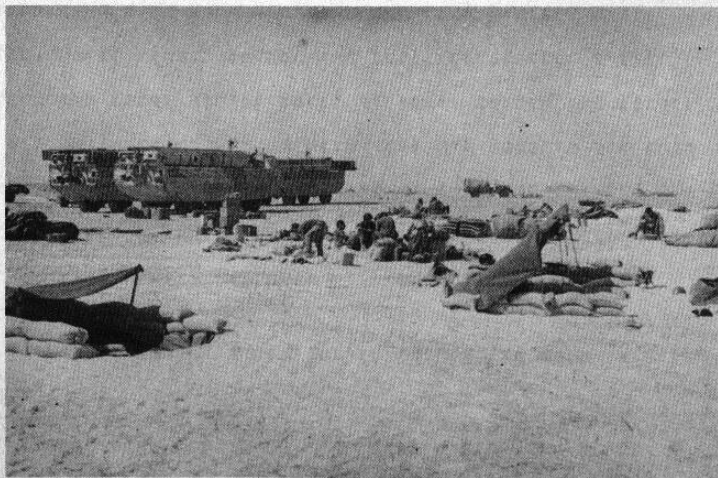
ידוע אמנם כי מספר שומרי המסורה בגדודנו לא רב אך הוא מן המפורסמות הוא כי בעתה משבר (כגון מלחמתנו זו) עולה מספרם של בעלי הניצוץ היהודי לאין שיעור. בתופעה זו נתקלנו בערבנו של שבת האחרון במקום הצליחה (אז עדיין לא ידענו שזה האחרון).

שני המילואימניקים הדתיים שבפלוגה סיימו תפילת ערבית כשסידורו של רזי משמש בתורנות. יש לציין את ההתחשבות הרבה שבילו בני דודנו, הפ הפסיקו את ההפגזה למשך התפילה. (או אולי כה התרגלנו לפצזים עד כי לא חשנו בהם). הייתי משוכנע שעל דבר אחד אסור לוותר, החבר'ה אף הפצירו בי שאכן נקיים מצוות קידוש היין בצווחא. מצווה המציינת יותר מכל את כניסת השבת, אך מה עושים כשיין אין ואפילו לא עלה בדעתי לחשוב על כך. עוד אני מהרהר בתחליפים אפשריים לצרכי קידוש והנה אני מבחין ביואב פותח בריצה מהירה לעבר הדוברת, נכנס לכלי שלו וחוזר בריצה כשבקבוק שלם של יין בידו. לא פחות מבקבוק שלם של יין צה"ל.

רזי, ה"זקן" שבחבורה קידש בקול רם כשכל החברה מצטופפים סביבו ומקשיבים. הבקבוק עבר מיד ליד ומפה לפה לגימת חובה, ומשום מה התחיל מישהו בשיר פורים עליז ואחר כך עברו החבר'ה לשירי חנוכה.

גם זה בית

וישבו איש תחת אהלו ותחת שמירתו

(משום מה?) מי שהשתיק אותנו היו כמובן פגזי הקטיושות ששתקו
עד אז (לצורך הקידוש) וכעת החלו ליפול קרוב יותר אלינו.

מישהוא אמר: "כנראה שהמברך "סיבין" בקידוש על הייך".

ואמנם פגזי הקטיושות המשיכו ליפול כל אותה שבת.

נחך, מפעיל כלי, מילואים.

כעת כשהמלחמה נסתיימה אנו פנויים לדבר שלא היינו פנויים לו במשך שלושת השבועות הראשונים של המלחמה. אנו פנויים כעת למחשבות והרהורים ואלה גם אלה מרובים מאוד.

לא כמלחמות אחרות היתה מלחמה זו לגבינו ולו רק משום, שזו המלחמה הראשונה בה השתתפנו. בכל המלחמות הקודמות הסתכמו רשמינו מתוך קריאת הידיעות בעתונים ושמיעתן ברדיו. שמענו אז על נצחונות ובכלל לא על תבוסות, שמענו אז על אבדות ופצועים, אך כל זאת רק במספרים חסרי משמעות, שמענו על מעשי גבורה נועזים אך גם זאת רק בשמועות או באלבומי נצחון מוגזמים.

המלחמה הזאת היתה אחרת - היא התרחשה לנגד עינינו, היינו בחוכה, עשינו אותה. במלחמה זאת נפלו ידידנו לנגד עינינו, במלחמה זאת נפצעו חברינו ופוננו על ידנו, במלחמה זאת נפגענו גם אנו עם נפילת כל אחד מאיתנו. כאן היו המספרים עוד הרבה פחות משמעותיים, אולם כל חבר שנפל או נפצע היה משמעותי כעולם ומלואו. מלחמה זאת התארכה לא כפי שהורגלנו ואני מקווה שהיא כבר נסתיימה, ראינו די, חשנו די, הספיק לנו.

זו לא היתה מלחמה של אלבומי נצחון ואני מקווה שהיא לא תונצח בהם.

אני מקווה שנמצא דרך נאותה יותר להנציח אותה, את חברנו שנפלו, את הכאב, את הצער ואה הנצחון הקשה.

קולטון חיים.

06.00 - השכמה.

08.00 - חבר'ה יוצאים לנסות את הכלים החדשים.

12.00 - שני כלים טובעים - המפעילים נחלצים מהם ונאספים בסירות גומי לחוף.

..... - החברה בבסיס ממשיכים להתארגן. מופיעים אוהלים ומתחילים בהקמתם.

יום שני להפסקת האש הצטרפתי לסיור שגרתי בגדה המערבית. עם שחר יצאנו לתצפית לעבר העמדות הקדמיות של כוחותינו בגזרה הצפונית. לאחר נסיעה קצרה הגענו לאזור החיץ החקלאי. פגשנו מ"פ האחראי על בגזרה והוא התיר לנו לצפות לצד השני ואף הורה לנו על מקום בטוח לעשות זאת משם. לקחתי משקפת וראיתי משפחות מנהלות סדר חיים רגיל כאילו לא היתה בכלל מלחמה. הם נראות כמו פליטים סיפוסיים - יחפים, לבושי סחבות ומזוהמים.

לדעתי השלטון המצרי לא שם לב לבעיות הפרט ומחפה על כך בהצהרות על השמת העם היהודי. הייתי מציע לשלטון זה לשחרר את הפלה מצורת חיים זאת המזכירה את ימי הביניים ולקדם את מצבו הכלכלי.

גם בהמשך הסיור חזו עינינו בתנאי המגורים המצריים - בבקתות הבוץ הרעועות שהעמיקו בי את הרושם העלוב של החיים הכפריים בארץ מצרים.

הרצל - אחראי רכב.

יום חמישי - 10.10.1973.

עד כאן.

בינתיים כבר עבר הגדוד לאפריקה ונחתם הסכם הפסקת אש עם המצרים.

בזמן הזה הכל מעורפל אנו מקווים שהעתיד טומן בחובו רק טוב ושאינשאללה יבוא השלום.

ובינתיים סוף טוב הכל טוב.

התנהגות במצבי לחץ

מצב של מלחמה, המתבטא בקרב או בהפגזות גורם לפחד. וחופעת הפחד היא טבעית ביותר ובריאה עד לגבול מסוים. אדם שאיך לו תופעת פחד אינו בריא מאחר והעדר תופעה זו יגרום לו להסתכן ללא צורך. לעומת אדם "המפחד גם מצילו הוא" לא יוכל להפקד בצורה נורמלית.

לפיכך קיימת נקודה אופטימאלית של פחד שהיא טבעית ובריאה. בעזרת מה מחגבר החייל בקרב על פחדו? ניתן למנות שלושה גורמים עיקריים:

א. הדוגמה האישית של המפקדים.

ב. ידע ברור על הקורה אותו ועל העתיד להתרחש. (במידה ואינך יודע את העתיד להתרחש הופך ממצב פחד למצב חרדה בו אתה מפחד מכל הסובב אותך).

ג. יחס וגיבוש חברתי בו כולם מבינים את אלה המפחדים יותר מעודדים אותם והופכים את נושא הפחד לחוויה.

חשוב ביותר, לאחר שגורם הפחד בסל לעבור חזרה לחיים בעלי סדר קבוע כבעבר.

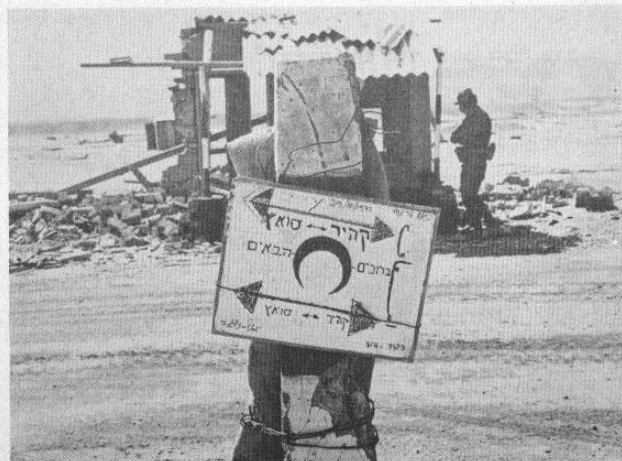
לגבי הגודל שלנו חשוב ביותר שכל חייל ידע מה החוכניות לגבנו בעתיד לפיהן הוא עלול לפעול בעתיד הקרוב.

נערך על-ידי יורם, מפי רינה ודני צוות

פסיכולוגי.

בארץ גושן

על פרשת דרכים

מזהר לפי מנגינת הפזמון: "אני לעולם לא אשכח"...

אמרו לי קטיושה חשבתי על שושי
על רינה על דינה על גילה ורות
שאלתי מי-זאת עולה היא מרוסיה?
אמרו לי: יורדת עליך ב-

פזמון:

הו, הו - קטיושה קטיושה על מה זה ולמה ואיפה ואיך
אם כבר עלית אז מדוע את יורדת
ואם את יורדת אז בשקט בחייך.

שמעתי אותך מרחוק מתקרבת
תמיד את באמצע של כל השמחה
חבובה, מדוע אם עלי החלטת לרדת
את באה תמיד עם כל המשפחה.

פזמון: הו, הו... ..

כששולחים אותך קטיושה מרחוק את נשמעה
כמו רעש שליפת אינה פקק מבקבוק
וכשאת לאזור לא קרואה כבר מגעת
לאמא אדמה אני מרביץ עוד חיבוק.

פזמון: הו, הו... ..

משדה הקרב, הקטל וההוד
משדה מערכה של נצחונות
אליך אי שם יפתי התמה,
אליך אי שם מלאח דאגה.

כאן ממשטחי האבק הצחור
משני עברי המים התכולים
המים הבוגדניים שדם כה רב
בגינם נשפך.

הקרב היה מר ואכזר
אך זה מכבר הסתיים, נגמר
הנצחון הושג, אך כבד המחיר
מיטב ידידנו לא יראו עוד
אור בהיר.

אליך אשא, קריאה לשלום
אליך אקרא, אנושות אדירה
עד מתי עוד, נדע מלחמות
עד מתי עוד, נישא קורבנות.

מצאו הדרך, בשם אלוהים
פתרו בעיות בדרכי ידידים
הפסיקו המלחמות חסרות התוחלת
א נ א !
הביאו לעצמכם תועלת.

קולטון חיים.

לכם כגדוד ולכל אחד ואחד
בקסדה ונשק וערכת האב"כ
לכם אלמונים לזכרון עדי עד
שחוויות נפלאותיכם אף אחד לא ישכח.

א

היה יום שבת יום הכיפור
ושלווה של קודש ותפילה שבלב
וביבבה מקוטעת בה הוטל הפור
קפץ כל אחד וביחידתו השתלב

ד

ועל פני השטח המולה ותנועה
ומפלצות של מתכת חורקות בקרביים
ורעש הידראולי כנהמה פרועה
וזרועות של פלדה פרושות לשמיים

ב

ועלינו למעלה בלב הומה וגועש
עם אי בשחון של מה קורה כאן בכלל
ורעם הותחים וניצוצות של אש
וזוועות בקשר - האם נסתם הגולל?

ה

תקין לא תקין לדרך היכון
לאט לאט מצפיפות לשורה
ושאגה נשאגת אתה הראשון
לתחילה הדרך - למבצע של גבורה.

ג

עוד יום עובר ונמקות העיניים
אל מול שמי התכלת וסילונים מעל
ורעש גיחות מחריש האוזניים
הפגעו - היצליחו - הישובו בכלל

ו

לילה יורד עם טור ללא סוף
נהם מוביל מתחפר בחולות
וג'יפ הסמג"ד מנסה לעקוף
מכוון מסדר במלמול של קולות

ז

וירדנו למטה לארץ לא זרועה
עם עשן בעיניים וריח מבחיל
השתוחחנו נצמדנו, עצרנו תנועה
ורסיסים מחעופפים בזמזום מבהיל

ח

התפרסנו בשטח תפסנו מחסה
ברעש הידראולי השקנו גחון
ומוכנים לאויב שיבוא - שינסה
עם רצח בעיניים - חייבים בו לטחון.

ט

והודפים כוחותינו ממשיכים להלום
טרנזיסטור קטן וחדשות של תקווה
ואזניים כרויות בתקווה של חלום
ולבני אתם - הראשונים באהבה.

י

וקול אז נשמע רועד אך בוטח
"הכל תלוי בכם" שעה ההכרעה
ועם אי ידיעה - לאן הוא שולח
יצאנו ברעדה מחוסרי הבעה.

יא

הציר שוקק כאן כולם נמצאים
עיניים בווהו בנו - מחוך אי ידיע
הלו אחי, גם אתה במילואים
איזה מפלצות - נשארנו בלי הבעה.

יב

עם חושך צלמוות ויציאות פגזים
ובאופק הבהקים כאלפי שמשות
ורסיסים למאות כדבורים נרגזות
ואנחנו בחוץ כמאה נפשות

יג

סוללה מלפנים וסוללה מאחור
ואנחנו עם אמא אדמה מאוחדים
מטווחים בקטיושות וביתר כלי השחור
דמינו - לא אטעה - לחבורת ילדים

יד

ובתוך תזמורת הרצח והלם באזניים
עם שחר ראשון - ועברנו קדימה
רצועה כחלחלה של חלקת המים
הושק הראשון, התאמיני הו אמא

כשגמליאל ראה פצוע חוזר עם מקלעון משדה הקרב, לא יכל להסתגל לרעיון שיהיה מקלעון אחד לא בשימוש. לפיכך לא חשב הרבה ולקח ממנו את המקלעון ואת החגור. הוא קיבל מן הפצוע את כתובת מגורי הפצוע כדי לברר לאיזו יחידה הוא שייך, מה שבטוח, בטוח.

נחן ברקוביץ.

היה זה בשעת לילה מוקדמת ואל התאג"ד נכנס המג"ד - יגאל, לאחר התיעצות עם הד"ר הוחלט שהצוות הרפואי יעבור ויחמקם עם הגדוד למשך הלילה בסוללה. כשהגענו לשם אמר לנו המג"ד: "תראו חבר'ה, רצייתי אחכם כאן לידי, בסוללה; כי זה המקום הכי בטוח" - ... וחטף רסיס ביד.

יורם מינס.

עם דמעות השני השלישי, זכורם והקצב גובר והלב מתפרץ ונווט כאיש צוות לא נשכח לעולם את הגשר השלוח קדימה כחץ...
הסטוריה של דם ושל עוז של גבורה של גשם עופרת - של צוות מופלא הסטוריה אלמונית שהפכה בסערה לזכרון של נצח - לעובדה - לתהלה!

לכם כגדוד ולכל אחד ואחד בקסדה ונשק וערכת האב"כ לכם אלמונים לזכרון עדי-עד שחוויות נפלאותיכם אף אחד לא ישכח!

איציק גביש

סקר ראשון על הנושא: "מה אעשה בהגיעי הביתה?"

גדולמן: לשחות בשקט בים, לשכב על החוף ולהאזין לרעש הגלים.
גמליאלי: לשחות קוקה קולה, אך כשהגיע הביתה הסתפק במיץ תפוזים קר.

אליהו יצחק: למצוא את כולם בבית - מצא.

איתן: מסווג כמידע חסוי, לא רצוי לדבר.

נידב: לראות את האחים בבית - לא רצה לקבל צל"ש - רצה

רק לחזור הביתה בשלום.

אייזמן: מיטה עם שלושה סדינים.

ומה הרגישו החבר'ה כשהגיעו סוף סוף הביתה?

מייק: לא האמנתי, הופתעתי לרעה מהרגשתי.

נתן: לא האמנתי שזה יגיע כה מהר. קשה להביע תערוכות של דברים. כשהגעתי סדר המאורעות לא היה בשליטתי.

לוקט על-ידי אלישע.